

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет туризму

Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та  
івеентменеджменту

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Культура масових комунікацій**

Освітня програма 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № \_\_ від “\_” \_\_\_\_ 2020 р.

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація					
Назва дисципліни	Культура масових комунікацій				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень				
Викладач (-і)	Дутчак Олена Іванівна				
Контактний телефон викладача	+38 (098) 0623468				
Е-mail викладача	olena.dutchak@pnu.edu.ua				
Формат дисципліни	Змішаний ( <i>blended</i> ) – очно-дистанційний				
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)				
Посилання на сайт дистанційного навчання	<a href="http://www.d-learn.pu.if.ua">http://www.d-learn.pu.if.ua</a>				
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу				
2. Анотація до курсу					
<p>Поняття масової комунікації. Структура комунікативного процесу. Моделі комунікації. Комунікація у групах. Складові успішної комунікації. Чутки та плітки як засіб впливу на суспільну думку. Невербальні засоби спілкування та культура поведінки. Роль установки і стереотипу в процесі масової комунікації. Фактори успішної комунікації.</p>					
3. Мета та цілі курсу					
<p><b>Мета дисципліни</b> – формування у студентів комплексу знань та професійних компетенцій стосовно загальноприйнятих норм культури масових комунікацій.</p> <p><b>Завдання:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ознайомлення із складниками успішної комунікації;</li> <li>• вивчення основних моделей масової комунікації;</li> <li>• вивчення аспектів комунікації у групах, структури комунікативного процесу, особливостей роботи ЗМІ та значення невербальних засобів у масових комунікаціях;</li> <li>• досягнення очікуваних результатів комунікації на основі дотримання норм моралі.</li> </ul>					
4. Результати навчання (компетентності)					
Б.1. Розуміти та використовувати основні культурологічні поняття у повсякденному житті;					
Б. 20. Здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах;					
Б. 44. Використовувати основні культурологічні поняття для визначення власних поглядів щодо культурних явищ та самостійної орієнтації у сучасному культурному просторі;					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції					
семінарські заняття / практичні / лабораторні					
самостійна робота					
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<b>Тема 1. Поняття</b>	лекція;	2,	3,	завдання 5 балів	впродовж

<p><b>масової комунікації</b></p> <p>1.Комунікація як складова сучасного суспільства.</p> <p>2.Масова та групова комунікація. Умови функціонування масової комунікації, її ознаки.</p> <p>3.Основні етапи розвитку масової комунікації. Засоби масової інформації, функції ЗМІ.</p> <p>4.Аудиторія ЗМІ. Типи аудиторій.</p> <p>5.Функції масової комунікації (комунікативна, інформаційна, пізнавально-культурологічна, соціального контролю).</p>	<p>практичні роботи</p>	<p>10,14;6, 7, 8</p>	<p>відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год + 6 год с.р.)</p>		<p>семестру відповідно до розкладу занять</p>
<p><b>Тема 2. Структура комунікативного процесу</b></p> <p>1.Джерело інформації (комунікатор). Довіра до джерела інформації.</p> <p>2.Повідомлення як центральний елемент комунікативного процесу (вербальні та невербальні повідомлення).</p> <p>2.Канали трансляції інформації.</p> <p>3.Мультиплікація (кодування) інформації.</p> <p>4.Декодування інформації.</p> <p>5.Одержувач повідомлення як суб'єкт комунікативного процесу.</p>	<p>лекція; практичні роботи</p>	<p>2, 3,4, 9,10, 16; 2, 3.</p>	<p>завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год + 6 год. с.р.)</p>	<p>5 балів</p>	<p>впродовж семестру відповідно до розкладу занять</p>
<p><b>Тема 3. Моделі комунікації</b></p> <p>1. Поняття «модель комунікації».</p>	<p>лекція; практичні роботи</p>	<p>1, 2, 3, 7,14 16; 3, 7,8.</p>	<p>завдання відповідно до вказівок проведення</p>	<p>5 балів</p>	<p>впродовж семестру відповідно до розкладу</p>

<p>2.Структурування моделей комунікації за функціями, змістом, формою, цілям і завданнями.</p> <p>3.Розгорнута характеристика моделей комунікації.</p> <p>4.Принципи ефективного спілкування. Правила успішної взаємодії співрозмовників.</p> <p>5.Зміна змісту повідомлення за допомогою інтонації.</p> <p>6.Прийоми, що підвищують ефективність комунікації.</p>			<p>практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (8 год + 12 год. с.р.)</p>		<p>занять</p>
<p><b>Тема 4. Комунікація у групах</b></p> <p>1.Норми групової взаємодії.</p> <p>2.Система групових очікувань.</p> <p>3.Групові норми. Групові санкції. Конформізм. Поняття референтної групи та групи членства.</p> <p>4.Фактори міжгрупової комунікації.</p> <p>5.Формування єдиної думки у групах.</p> <p>6.Середовищні аспекти життєдіяльності груп та комунікація. Просторове озміщення членів групи.</p>	<p>лекція; практичні роботи</p>	<p>1, 4, 5, 6, 8, 12, 14,15; 1, 9.</p>	<p>завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год + 6 год с.р.)</p>	<p>5 балів</p>	<p>впродовж семестру відповідно до розкладу занять</p>
<p><b>Тема 5. Складові успішної комунікації</b></p> <p>1.Переконуючий вплив. Фактори ефективного впливу.</p> <p>2.Ситуація переконуючого впливу.</p> <p>3.Зміст поняття «переконання». Цілі та результати</p>	<p>лекція; практичні роботи</p>	<p>1, 4, 5,7, 8, 15, 16.</p>	<p>завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год + 6 год с.р.)</p>	<p>5 балів</p>	<p>впродовж семестру відповідно до розкладу занять</p>

<p>переконуючого впливу.</p> <p>3.Класифікація переконань. Установка та її психологічна структура.</p> <p>4.Характеристики установок. Умови зміни установок.</p>					
<p><b>Тема 6. Чутки та плітки як засіб впливу на суспільну думку</b></p> <p>1.Чутки. Умови та передумови виникнення чуток.</p> <p>2.Ознаки чуток. Класифікація чуток, їх функції.</p> <p>3.Трансформація та моделювання чуток.</p> <p>4.Плітки. Відмінності чуток та пліток. Функції пліток</p>	лекція; практичні роботи	1, 4, 6, 7, 8, 9, 15; 3,7,8.	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год + 6 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p><b>Тема 7. Невербальні засоби спілкування та культура поведінки</b></p> <p>1.Поняття про невербальну комунікацію. Кінетика.</p> <p>2.Паралінгвістичні та екстралінгвістичні засоби спілкування.</p> <p>3.Контакт очей. Проксеміка.</p> <p>4.Невербальні засоби і культура спілкування і поведінки.</p> <p>5.Невербальні засоби та етикет ділового спілкування.</p>	лекція; практичні роботи	2, 5, 6, 9, 13; 6, 9.	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год + 6 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p><b>Тема 8. Роль установки і стереотипу в процесі масової комунікації</b></p> <p>1.Установка, чинники її зміни.</p> <p>2.Компоненти установок.</p> <p>3.Характеристики</p>	лекція; практичні роботи	3, 4, 7, 11, 16; 2, 8, 9.	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять

установок. Групи установок. Актуальна та вербальна поведінка. 4. Неузгодженість установок і поведінки. 5. Фактори успішної комунікації.			(4 год + 6 год. с.р.)		
<b>6. Система оцінювання курсу</b>					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів включають: 50 балів поточне оцінювання, 25 балів самостійна робота, 25 балів залікова контрольна робота				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань				
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.				
<b>7. Політика курсу</b>					
<p><b>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</b> Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><b>Політика щодо академічної доброчесності:</b> Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).</p> <p><b>Політика щодо відвідування:</b> Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.</p>					
<b>8. Рекомендована література</b>					
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Абранов Р.Н. Зв'язки з громадськістю: навчальний посібник для вищої школи. К.: Справа, 2003.</li> <li>2. Квіт С. Масові комунікації: Підручник. К.: Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.</li> <li>3. Основи теорії комунікації. Підручник / За ред. проф. Василика М.А. Москва: Гардарики, 2003.</li> <li>4. Батченко, Л. В. Бізнес-комунікації в міжнародному менеджменті: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2017. 304 с. URL: <a href="http://lira-k.com.ua/hidden/publishing/334-bzneskomunkacyi-v-mzhnarodnomu-menedzhment.html">http://lira-k.com.ua/hidden/publishing/334-bzneskomunkacyi-v-mzhnarodnomu-menedzhment.html</a></li> <li>5. Бібліотека в реалізації державотворчої інформаційної політики [Текст]: монографія / В. Бондаренко, Т. Горенко, С. Горова [та ін.]. К.: НБУ ім. В. І. Вернадського, 2016. 324 с.</li> </ol>					

6. Гавура, Ольга Соціальні комунікації [Текст] : навч. посіб. / Ольга Гавура. – Тернопіль : Новий колір, 2011. – 247 с. – (Документознавство та інформаційна діяльність).
7. Горова, С. В. Особа в інформаційному суспільстві : виклики сьогодення: монографія. Київ: НБУ ім. В. І. Вернадського, 2017. 452 с.
8. Жеребятнікова, І. В. Соціальні технології гармонізації цілей підприємницької організації [Текст]: монографія/ Х. : ХНЕУ, 2011. 204 с.
9. Ломачинська, І. М. Документально-інформаційні комунікації в системі соціальних комунікацій [Текст] : навч. посіб./ за заг. ред. І. М. Ломачинської. – [3-тє вид., переробл. і доповн.]. К/: ЦУЛ, 2014. 336 с.
10. Морщакова, О. С. Людина у сучасному соціумі: навч.-метод. Матеріали. Тернопіль : ТНЕУ, 2011. 74 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/559>
11. Наумік, К. Г. Управління комунікаційною політикою в умовах постіндустріального суспільства [Текст] : монографія. Харків: ХНЕУ, 2011. 132 с.
12. Національні інформаційні ресурси як інтегративний чинник вітчизняного соціокультурного середовища [Текст] : монографія / О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І., Попик, Л. Й. Костенко. К.: НБУ ім. В. І. Вернадського, 2014. 296 с.
13. Пастушенко, О. В. Книга і періодика в дисертаційних дослідженнях незалежної України: соціокомунікаційний аспект [Текст]: монографія. Київ: НБУ ім. В. І. Вернадського, 2016. 564 с.
14. Шарков Ф. І. Теорія комунікацій. Москва: РІП-холдинг, 2004.
15. Шкіцька, І. Ю. Сучасна мовна комунікація в публічному управлінні [Електронний ресурс]: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 312 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/297004>
16. Baron S.I. and Davis D.K. Mass Communication Theory; Foundation, Fervent and Future, Belmont, 1995. Goban-Klas, Tomasz. Media i komunikowanie masowe: Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu. Warszawa; Kraków: Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 1999.
17. Klapper J. The effects of mass communication. N. Y.: Free Press, 1960.

#### **Додаткова**

1. Аналітика, експертиза, прогнозування: Монографія. Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. та ін. К.: Наша культура і наука, 2003.
2. Ашин Г. К. “Массы” теории. Современная западная социология: словарь. М.: Политиздат, 1990.
3. Брайант, Дженнингз, Томпсон, Сузан. Основы воздействия СМИ. Москва: Издательский дом «Вильямс», 2004. 432 с.
6. Джеймс Лалл. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід. Київ: “Вид-во “К.І.С.”, 2002.
7. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. К.: Освіта, 1999.
8. Корнев М. Н., Фомічова В. М. Психологія масової поведінки / Ін-т після-дипломної освіти Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. К., 2000.
9. Набруско В. І. Формування громадської думки в умовах легітимації політичної влади (масовокомунікативний вимір). Наукова робота на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. Науковий керівник доктор філологічних наук В. В. Різун / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка; Інститут журналістики. Київ, 2007.

**Викладач:**  
доцент кафедри управління  
соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу  
та івентменеджменту

**О.І.Дутчак**